

udenrigs- og sikkerhedspolitik. Ønsket om effektivitet og beslutningsdygtighed er også baggrunden for den beslutning om en mindre Kommission fra 2014 med fuld og lige rotation mellem medlemslandene, der indgik i det samlede kompromis om forfatningstraktaten.

Endelig søger forfatningstraktaten for det fjerde at styrke institutionernes demokratiske forankring.

Det sker bl.a. ved at traktatfæste princippet om åbenhed i alle EU-institutioners arbejde. Mere konkret bestemmer forfatningstraktaten, at Rådets møder skal være offentlige, når det drøfter og vedtager EU-lovgivning. Også en større rolle for Europa-Parlamentet og en bredere adgang til EU-Domstolen skal ses i dette lys.

Det understreges, at EU's institutioner skal fremme et deltagelsesdemokrati i EU. Som led heri indfører forfatningstraktaten bl.a. en mulighed for, at et antal unionsborgere på mindst en million fra et vist antal medlemslande kan tage initiativ til at opfordre Kommissionen til at fremsætte forslag.

1.4 EU's optræden udadtil

Et globalt ansvarligt EU

- Et hovedformål med forfatningstraktaten er at sætte EU i stand til at påtage sig et større globalt ansvar på grundlag af de fælles europæiske værdier.
- Forfatningstraktaten styrker samordningen af EU's eksterne politikker, herunder gennem oprettelse af et nyt embede som EU-udenrigsminister.
- Forfatningstraktaten forpligter EU-landene til gensidig bistand i tilfælde af et væbnet angreb. NATO vil fortsat være rammen for Danmarks og de øvrige allieredes kollektive forsvar.
- Forfatningstraktaten forpligter EU-landene til gensidig undsætning i tilfælde af terrorangreb, naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer.

Et hovedformål med forfatningstraktaten er at sætte EU i stand til at påtage sig et større globalt ansvar. EU skal i overensstemmelse med forfatningstraktatens målsætningsbestemmelse bidrage til fred, sikkerhed, bæredygtig udvikling af jorden, mellemfolkelig solidaritet og gensidig respekt, fri og fair handel, udryddelse af fattigdom og beskyttelse af menneskerettighederne, især børns rettigheder, og nøje overholdelse og udvikling af folkeretten, navnlig overholdelse af principperne i De Forenede Nationers pagt. Målsætningerne uddybes yderligere i forfatningstraktatens almindelige bestemmelser for EU's optræden udadtil.

Bestemmelserne inden for de enkelte delområder for EU's optræden udadtil bevares i store træk uændrede. Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik bevarer således sin grundlæggende mellemstatslige karakter, og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik har fortsat som sit hovedformål at sætte EU i stand til at gennemføre såkaldte Petersberg-operationer, der omfatter opgaver fra humanitære indsatser til fredsskabelse med militære midler. På nogle områder, f.eks. humanitær bistand, præciserer forfatningstraktaten allerede eksisterende muligheder for samarbejde. Forfatningstraktaten indfører desuden en gensidig bistandsforpligtelse for EU-landene i tilfælde af et væbnet angreb. Det understreges, at NATO fortsat vil være rammen for Danmarks og de øvrige allieredes kollektive forsvar. Forfatningstraktaten forpligter også EU-landene til at komme hinanden til gensidig undsætning i tilfælde af terrorangreb, naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer.

Den helt centrale nydannelse i forfatningstraktaten er oprettelsen af et nyt embede som EU-udenrigsminister for at styrke samordningen af EU's eksterne politikker. Medlemslandene vil fortsat have det sidste ord i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, men EU-udenrigsministeren vil styrke EU's evne til at tale med én stemme og til at koordinere de mange forskellige instrumenter både inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og inden for de øvrige områder for EU's optræden udadtil.